

adatuknak ismét tudatára ébrednek. Ezren és ezren elesetek, még többen szenvedtek abban a meggyőződésben, hogy mind e szenvedésből egy jobb világ fog megszületni, mely utódaiknak békét és biztonságot, a népeknek pedig az egymás iránti jóakaratot fogja biztosítani. E közös cél diadalmenete biztos. *Balfour csak kitolatja bekövetkezésének idejét, azonban eljövételét meg nem akadályozhatja.*

A NAGYTRIBÜNÖN.

Képek a Szent István-díjról.

A rend egyik éber őre — nevet nem említünk — inspicziálni akarván az annyszor kárhoztatott löversenyeket úgy a tömegszenvedelem, mint a turfasalások szempontjából, úgy vélekedett, hogy észleleteinek megtételére jobb napo nem is választhatott volna, mint az István-díj ünnepét. A méltóságos ur nem éppen járatos a turf labirintusában, de a biztos ítéletben, a meglátáiban tömegpszichológia szempontjából, valamint régi hírnevében, hogy ő kiváló statisztikus, ő maga egy pillanatig sem kételkedett.

— Lássuk hát mi az igazság abban, hogy hináros, iszapos terület ez, itt lobognak a józanságot is megtévesztő lidérczények, a vaskos egészséget is megsorvasztó mocsárláz innen szédi szálamraméltó áldozatait.

Három óra előtt, holott félnégykor kezdődik csak a futtatás, a méltóságos ur már megvakarta tarkóját.

— Ej, ej, — gondolta magában — ez már igazán nem épületes látványosság. Micsoda zürzavar, minő sokadalom! A hatóságok vajjon teljesítik-e műszaki szempontból köteleességüket? Szilárd építmény ez a nagytribün, hogy nem roskad össze elképzelhetetlen terhének súlya alatt? Lent a térségen, szédülő fejjel nézem, már nincs is sokaság, hanem olyan eszeveszett tolongása az örökös izgó-mozgó sok ezer fejű tömegnek, hogy itt pániktól lehet tartani. Uramfia!... és még mindig jönnek, jönnek. Szakadatlan embertömeg töri magát, tolong a mindenünnen érkező villamosokon, fizet többszörös árat a főváros valamennyi és sokszorosan lefoglalt bérkocsisának, hőmpolygó áradatban lepi el a Thököly-utnak és környékének valamennyi gyalogjáróját, hogy a tett színhelyére érhessen.

— Mi az a tett, melynek annyi ember akarna lihegő szemtanúja lenni? A tett nem más, mint hogy egy sárga csikó hír szerint újból be fogja bizonyítani, hogy sebesebben tud futni társainál! Ugy-e nagy esemény lesz, ugy-e hajmeresztően érdekes, ugy-e érdemes husz koronát lefizetni érte, hogy ezt láthassuk, hogy ebben gyönyörködhesünk, hogy egy szívvel-lélekkel belevegylünk a bódító emberiválgásba: Éljen, éljen, éljen San Gennaro.

— S maga az esemény színhelye! Poros, viaszszalánul bűzös pusztaság, melynek gyepszőnyege szikkadt, legázolt, szomorúan sárguló, s a hol semmi más nincsen, mint tolongó, izgágakodó, üvöltöző ember s micsoda emberek!... A méltóságos ur kissé kényers, tehát orrát fintorítja.

— Ahá, már látom, mi készül itt! Mi az a sok törpe házikó, a magasból nézem s úgy veszem észre: ez a célpont mind a három: a kétkoronás, ötkoronás, tizenhatkoronás helyen. Itt nyergelik a lovakat, itt gyönyörködhetik a tömeg a telivérek impozáns formáiban, nagyszerű alkataiban, szép csontozatában? Itt látjuk meg, hogy mi az a híres telivértenyésztés, persze ezért nélkülözhetetlen a futtatás intézménye? Óh, milyen megható az önzetlen, a nagyszerű gazdasági érdekeinkért hevülő budapesti nép. A drága, a csodálatraméltó altruisták. Persze a jövőre gondolnak, valutánkat akarják megjavítani.

— Nonono, mi lesz ebből, hol a főkapitány? Hol van a szolgálatkész és kötelességtudó hada? Mi lesz a bódékkal, miért dulakodik a nép, mit tép uszályokat, miért gyilkolják egymást a Lovaregylet ünnepi vendégei? Segítség, segítség, hiszen itt emberhalál lesz! Jaj, ne tépjék le ónagsága tollas kalapját!

A méltóságos ur rövidesen megérti, hogy a bős és harozias tömegek küzdelmének célpontja a totalizátor. Ez az a híres furor, vagyis játékdüh, melyet annyszor gáncsoltunk és hárhoztattunk. Ugy-e, rettenetes, ugy-e, méltóságos uram, érdemes volt ankétolni erről? Látott ön már ilyen sok hűhót semmiért? No várjon csak, most megláthatja, mi történik vidékint a löversenypályán a Szent István-díj napján.

Igen, igen, most megláthatja! Ez a nat io az Istálló-díjban indul hétezer koronáért. A csata forgatagában arról van szó, hogy a direktció: a huszkoronás vagy százkoronás totalizátorkassza s ott meg kell játszani, melyik ló nyer: Vitéz, Gomagoi, Gogo, Fojnicza, Palladium vagy Mókus II.

— S mit mond a turftudomány?

— A turftudomány azt hirdeti fennen, hogy Mókus II. lesz a győztes.

Még kis se mondom a szentenciát, már a becsületes Mókus száguldott el elsőnek a célkarika előtt.

A méltóságos ur vérszemet kap.

— Nagyszerű, nagyszerű, — mondja — hát a második versenyben mit játszik a nép?

— Tohonyát vagy Merkensteint — mondom szeretettel.

— Talán inkább Merkensteint, a szokéjának selyeminge vörös, kék szegélylyel.

Merkenstein is bekarikázik elsőnek s a rend éber őre elégedetten mondja: »Ime, ez is megvolna. Most már látom, hogy érdemes megostromolni a totalizátorbódékat.«

— Lássuk tovább és tapasztaljunk! Csakugyan az a San Gennaro a legjobb ló?

— Azt mondják, szives engedelmeivel. Eppen az István-díjért folyik a nagy tenyésztőpróba s hét ló verseng potom hatvanezer koronáért. Ez az a hatvanezer korona, a mit a főváros szegényeinek fog juttatni a boldog nyerő.

— Bocsanatot kérek, hogy tetszett mondani? A boldog nyerőt ugyan milyen néven tiszteljem?

— Markhofi Mautner Viktor lovag, bécsi sörgyáros és nem tudom miféle gyáros még, de millióinak, ugy mondják, se szeri, se száma. Most pedig az István-díjat futják, oda tessék nézni, éppen szemben velünk: a startszalag lebben s a paripák elindulnak. Szegyenkezve koczogtak el az imént a próbagaloppnak csufolt bemutatkozásánál mindnyájunk szeme láttára, restelkedve, hogy nekik egy San Gennaróval kell megmérkőzniök. Most drága a ló, méltóságos uram, de ne tessék kételkedni szavamban, San Gennaro hat ellenfele aligha ér meg hatvanezer koronát. No nézze, nézze, hol van San Gennaro és hol a többi ló! Mintha egyedül futott volna a favorit, társai megszűröl bámulják. Most mindenki kap a száz koronájáért százharmincz koronát. A tömeg zug és lelkesül s Mautner bécsi, a bécsi vendég, a közösen viruló sör- és lókirály kezét szívére szorítva fogadja a gratulációkat. Ez volt a Szent István-díj, kérem alászáni, ezután Pázmán fog nyerni, meg Renyhe és Partenia fog nyerni a kétévasek versenyekben. Semmi kétség, — folytatom alázattal — ezt a tripple eventet bizvást megjátszhatjuk. Az egyik Festetich herceg, a másik Batthyány gróf, a harmadik Üchtritz báró tenyésztésének gyöngye. Mind a három tagja a magyar főrendiháznak, mármint Festetich herceg, Batthyány gróf és Üchtritz báró.

A méltóságos ur szívbeli öröme és nagy meglegedésére ugy történt, a mint mondtam, a három szerény, de biztos osztalékot is besepertük.

— Kérem, — mondotta végül ő méltósága — most leszürtem a tapasztalatokat s nagyon, de nagyon meg vagyok elégedve. Nem mondhatnám, hogy a rend tüneményes, esztétikai szempontból is volna egynémely kifogásom. A lapokban sokat olvastam valami toilette-pompáról, asszonyi szépségről, eleganciáról, a minék a turf a találkozó helye. No persze, ezt a nagy metamorfózist a háboru okozta, ez az átkozott háboru! Az erkölcsök ellen is volna kifogásom, de a versenyek realitáshoz kétség sem fér. Ön megmondotta nekem, hogy az István-díj hat futásában Mókusnak, Merkensteinnek, San Gennarónak, Pázmánnak, Renyhének és Parteniának kell győznie s ugyebár, önnek nincsen öröge, hanem a papirforma érvényesült. Tiszta pénz, tiszta üzlet, érdemes volt megostromolni a totalizátorbódékat. Nem, uram, a löverseny nem hazard játék.

*

Hebegttem valamit arról is, hogy engedelmet kérek, de a papirforma mégsem érvényesül mindig ilyen matematikai pontossággal, de a rend méltóságos őre csak kezemet szorongatta és szinte maniákusan ismételtet:

— No de kérem, no de kérem, nagyon, de nagyon meg voltam elégedve. Nem is olyan hazard ez a játék és mindennekfőlött tisztességes. Megyek és gratulálok Mautner Viktor urnak, köszönetemet előlegezve a főváros szegényeinek szánt hatvanezer koronáért.

— Kérem, kérem, — ragadtam meg utolsó pillanatban galleriánál — ne siessük el a dolgot.

nem is olyan biztos az a hatvanezer korona. Mautner Viktor, a bécsi vendég, töprengő természetű, az ő döntése még nem érett meg. Hárman járnak ők itt a turfmezőn, lóversenyért rajongó, sorstól megáldott osztrák milliomosok, ma itt láttuk az István-díj napján mindhármukat. Az a még kövérebb bácsi Springer Gusztáv báró, az a czingár,

inas, előkelő aggastyán pedig Dreher Antal. Bizonyos, hogy ők ketten nem gondolnák meg, de, sajnos, ezuttal nem nyertek István-díjat. Ismételten és aggódva mondom, éppen ez a Mautner Viktor, a ki osztrák létére a legjobb magyar ló gazdája, — ne tessék sietni a köszönettel és elismeréssel — még százszor is meggondolja.

p. p.